

Price ₹ 5/-

મારું હદ્ય

વર્ષ-૧૨, અંક-૧૩૫, ૧૫ માર્ચ, ૨૦૨૧

કાર્ડિયોલોજીસ્ટ

ડૉ. વિનીત સાંખલા +૯૧-૮૮૨૪૦ ૧૫૦૫૬	ડૉ. મિલન ચગ +૯૧-૮૮૨૪૦ ૨૨૧૦૭
ડૉ. વિપુલ કપૂર +૯૧-૮૮૨૪૦ ૮૮૮૮૮	ડૉ. ઉમ્રિલ શાહ +૯૧-૮૮૨૪૦ ૬૬૮૮૮
ડૉ. તેજસ વી. પટેલ +૯૧-૮૮૪૦૩ ૦૪૧૩૦	ડૉ. હેમાંગ બકી +૯૧-૮૮૨૪૦ ૩૦૧૧૧
ડૉ. હિરેન કેવડીયા +૯૧-૮૮૨૪૪ ૬૫૨૦૫	ડૉ. અનિશ ચંદ્રાણા +૯૧-૮૮૨૪૦ ૮૬૮૮૨
ડૉ. ગુજરાવંત પટેલ +૯૧-૮૮૨૪૦ ૬૧૨૬૬	ડૉ. અભય નાઈક +૯૧-૮૮૨૪૦ ૮૨૬૬૬
ડૉ. કેંપુર પરીખ +૯૧-૮૮૨૪૦ ૨૬૮૮૮	ડૉ. સત્ય ગુપ્તા +૯૧-૮૮૨૪૦ ૪૫૭૮૦

પીડિયાટ્રીક કાર્ડિયોલોજીસ્ટ

ડૉ. કશ્યપ શેઠ +૯૧-૮૮૨૪૬ ૧૨૨૮૮	ડૉ. મિલન ચગ +૯૧-૮૮૨૪૦ ૨૨૧૦૭
ડૉ. ટિલ્યેશ સાંદ્રીવાળા +૯૧-૮૨૩૮૩ ૩૬૬૬૦	

કાર્ડિયોક્સાર્જન

ડૉ. ધીરેન શાહ +૯૧-૮૮૨૪૦ ૭૫૮૭૩
ડૉ. ધવલ નાયક +૯૧-૮૦૮૮૧ ૧૧૧૩૩
ડૉ. કિશોર ગુપ્તા +૯૧-૮૮૧૪૨ ૮૧૦૦૮

પીડિયાટ્રીક અને સ્રોક્યરલ હાર્ટ સર્જન

ડૉ. શૈનક શાહ +૯૧-૮૮૨૪૦ ૪૪૫૦૨
ડૉ. શૈનક શાહ +૯૧-૮૮૨૪૦ ૪૪૫૦૨

કાર્ડિયોવાસ્ક્યુલર, થોરાસીક અને

થોરાકોસ્કોપીક સર્જન

ડૉ. પ્રાણ મોદી +૯૧-૮૮૨૪૦ ૮૪૭૦૦
ડૉ. પ્રાણ મોદી +૯૧-૮૮૨૪૦ ૮૪૭૦૦

કાર્ડિયોક્સ એનેસ્થેટિસ્ટ

ડૉ. નિરેન ભાવસાર +૯૧-૮૮૭૭૫ ૭૧૮૧૭
ડૉ. હિરેન ધોળકિયા +૯૧-૮૪૮૬૩ ૭૫૮૧૮
ડૉ. ચિંતન શેઠ +૯૧-૮૧૭૩૨ ૦૪૪૪૪

કાર્ડિયોક્સ ઇલેક્ટ્રોફિલ્યોલોજીસ્ટ

ડૉ. અભય નાઈક +૯૧-૮૮૨૪૦ ૮૨૬૬૬
ડૉ. વિનીત સાંખલા +૯૧-૮૮૨૪૦ ૧૫૦૫૬
ડૉ. હિરેન કેવડીયા +૯૧-૮૮૨૪૪ ૬૫૨૦૫

નીઓનેટોલોજીસ્ટ અને પીડિયાટ્રીક ઇન્ટેન્સીવીસ્ટ
ડૉ. અમિત ચિત્તવીયા +૯૧-૮૦૮૮૮ ૭૪૮૦૦

JCI

NABH

NABH ER

ACC
International
Centres of Excellence

રૂંધાયેલી નળીઓનો છલાજ : ઓપરેશન

અગાઉ કહ્યું તે પ્રમાણો, હસ્તક્ષેપી હદયરોગ નિષ્ણાતાંનો (Interventional Cardiologists) આપણો વિનોદી ભાયપાસ “ખબર અને ઇલોક્ટ્રિશિયન” કહીએ છીએ. તે જ રીતે હદયના સર્જનને હદયનો “સુથાર” (Carpenter) કહી શકાય કારણ કે તે બીમાર હદયનું સમારકામ કરે છે.’ ભાયપાસ ઓપરેશન’એ પ્રચલિત શબ્દ છે અને કોરોનરી આર્ટરી ભાયપાસ ગ્રાફ્ટ (સી.એ.બી.જી.) માટેનું સંક્ષિપ્ત રૂપ છે. હદયની ધમનીના રોગ (સી.એ.ડી.)ની સારવાર માટે જરૂર પડે ત્યારે આ શસ્ત્રકિયા કરવી જ જોઈએ. આ શસ્ત્રકિયા કરવાથી હદયમાં લોહીનો પ્રવાહ સુધરે છે, છાતીમાં દુખાવો અને ગભરામણ દૂર થાય છે, થાક ઓછો થાય છે, દવાઓની જરૂરિયાત ઘટે છે, શારીરિક પ્રવૃત્તિ માટેની કાર્યક્ષમતા વધે છે અને તંદુરસ્તીની અનુભૂતિ પાછી આવે છે. સી.એ.બી.જી. શસ્ત્રકિયા કરવામાં ન આવે તો હદયની ધમનીઓમાં સરજાયેલ અવરોધ જીવલેણ નીવડી શકે છે.

અવરોધોને ટાળવા માટે ઉપમાર્ગ (ભાયપાસ)

સદ્ધનસીબે, ક્યારેક સંંગ આખી ધમની રૂંધાયેલી હોતી નથી. તેના કોઈ એક ભાગમાં જ અવરોધ હોય છે. અવરોધથી આગળની નળી મોટા ભાગે ખુલ્લી જ હોય છે. અવરોધ

જ્યારે ગુંચવણભર્યો હોય અને એક કરતાં વધુ ધમનીમાં ફેલાયેલા હોય, ત્યારે હદયરોગ નિષ્ણાત ભાયપાસ કરવાની સલાહ આપશે. આ શસ્ત્રકિયામાં અવરોધની આગળ લોહી લઈ જવા માટે નવો માર્ગ બનાવવામાં આવે છે.

વાપરવામાં આવે છે એમની મૂળ જગ્યાઓને કોઈ જ નુકસાન થતું નથી. ‘રેડિયલ’ ધમની હદયરોગના દર્દીમાં ભાયપાસ રક્તવાહિની તરીકે વાપરવામાં આવી શકે તેમ હોવાથી, વિશ્વભરમાં તેને એન્જિયોગ્રાફી માટે ઓછી પસંદ કરવામાં આવે છે.

સી.એ.બી.જી. એ શું છે?

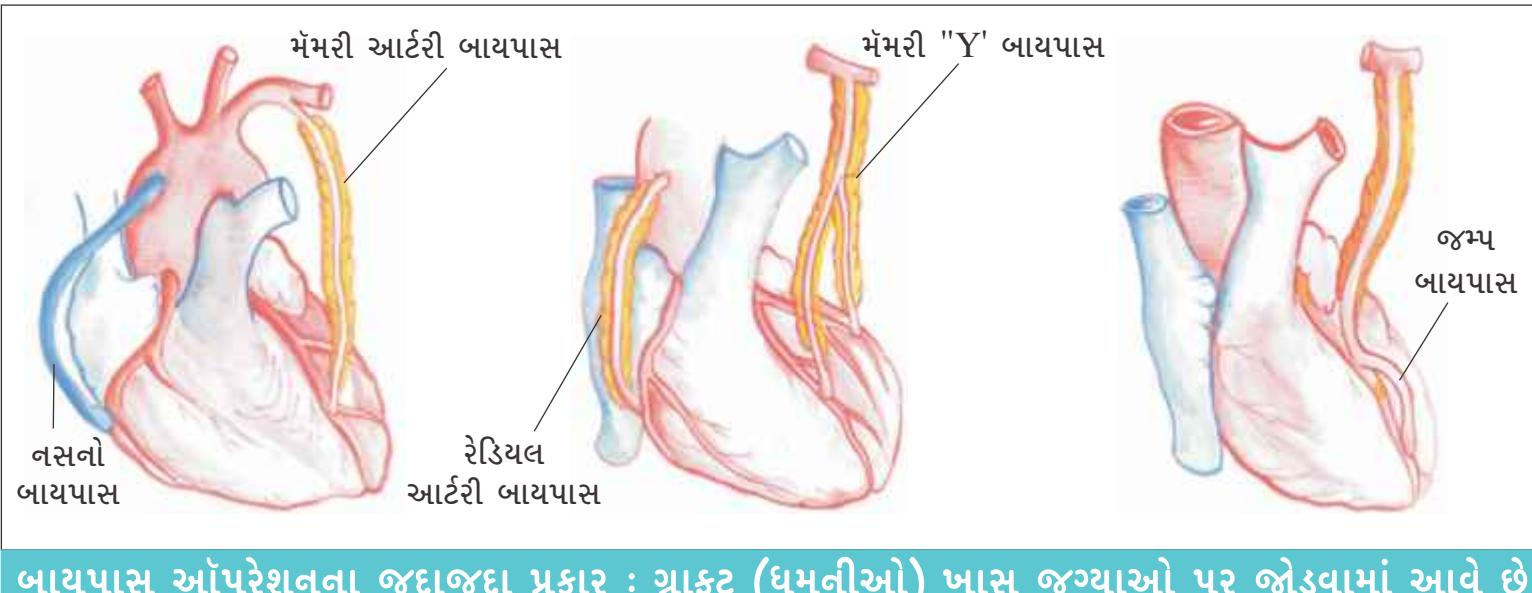
કોરોનરી આર્ટરી ભાયપાસ ગ્રાફ્ટ (સી.એ.બી.જી.) એ એક મોટી શસ્ત્રકિયા છે, જેમાં આપણા શરીરના બીજા કોઈ ભાગમાંથી ધમની અને/અથવા નસો લેવામાં આવે છે (જેને “ગ્રાફ્ટ” કહેવામાં આવે છે), જેની મદદથી હદયના સાયનું જરૂરી લોહીનો પુરવઠો પહોંચાડી શકાય. હદયની સપાઠી ઉપર આ રક્તવાહિનીઓને હદયની ધમનીના અવરોધ પછીના ભાગ સાથે જોડી દેવામાં આવે છે. આ રીતે લોહી આ નવા માર્ગમાં વહેવા લાગે છે. આ શસ્ત્રકિયામાં વપરાતી ધમની અથવા નસ હાથ, પગ અથવા છાતીમાંથી પણ લઈ શકાય છે. આવી નસો શરીરમાંથી કાઢી નાંખવાથી કોઈ નુકસાન થતું નથી. ભાયપાસ સર્જરીમાં સામાન્ય રીતે પગની ‘સોફ્ફીનસ’ નસ, હાથની રેડિયલ’ ધમની અથવા તો છાતીમાંથી ડાબી અથવા જમણી છન્ટરનલ મેમરી’ ધમની લેવામાં આવે છે. કુદરતની કરામત તો જુઓ: ભાયપાસ માટે જ નળીઓ શરીરમાંથી કાપી કાઢીને

પંપ ઉપર ભાયપાસ

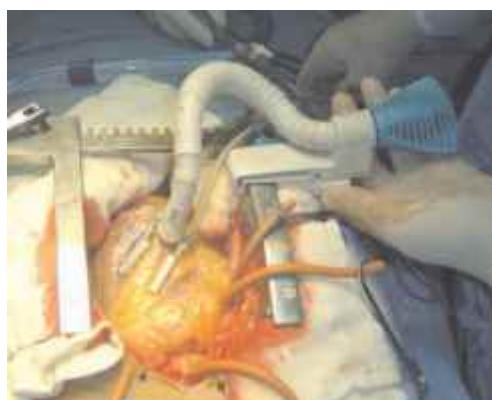
ભાયપાસ ઓપરેશન ‘હાર્ટ-લંગ’ મશીન (હદય અને ફેફસાંની જેમ કામ કરતું મશીન) વાપરીને કરવામાં આવે છે. એના કારણે શસ્ત્રકિયા દરમિયાન હદયના ધબકારા બંધ કરવાનું શક્ય બને છે. આને ‘પંપ ઉપર ભાયપાસ’ કહેવામાં આવે છે, કારણ કે જ્યારે હદય બંધ હોય છે ત્યારે આ ‘હાર્ટ-લંગ’ મશીન હદયના બદલે આપણા શરીરમાં લોહી પંપ કરે છે. જ્યારે હદયને આ રીતે બંધ કરી દેવાયું હોય, ત્યારે સર્જનો “ગ્રાફ્ટ”ને હદયની ધમનીઓ સાથે એકદમ ચોકસાઈપૂર્વક જોડી દે છે.

પંપ વગર ભાયપાસ

આ સૌથી અધતન પદ્ધતિ છે, જેમાં ‘હાર્ટ-લંગ’ મશીનનો ઉપયોગ કરવામાં આવતો નથી. આમાં ધબકતા હદયે ઓપરેશન કરવામાં આવે છે. તેથી ‘હાર્ટ-લંગ’ મશીનના ગેરફાયદા

બાયપાસ ઑપરેશનના જુદાજુદા પ્રકાર : ગ્રાફ્ટ (ધમનીઓ) ખાસ જગ્યાઓ પર જોડવામાં આવે છે.

ઓક્ટોપસ : ધબકતા હદયના અમૃક ભાગને સ્થિર રાખી ઓપરેશન કરવામાં આવે છે.

ટાળી શકાય છે તથા બાયપાસ ઝડપી અને સુરક્ષિત બને છે. પંપ ઉપર બાયપાસની સરખામહડીમાં અહીં દર્દી વધારે ઝડપથી સાજો થાય છે અને થોડુંક જ લોહી આપવાની જરૂર પડે છે. મોટા ભાગના ડિસાઓમાં પંપ વગર બાયપાસ કરવાની સલાહ આપી શકાય.

ઓક્ટોપસ

ઓક્ટોપસ એ સર્જનો દ્વારા વાપરવામાં આવતું એક એવું સાધન છે, જે ગ્રાફ્ટ 'જોડતી વખતે હદયના કોઈ નાના ભાગને સ્થિર રાખે છે. તેમાં ચૂસકનળીઓ (સકર્સ) હોય છે, જે ઓક્ટોપસની જેમ હદયની સાથે ચોટી જાય છે અને હદયને નુકસાન નથી થતું. આ પ્રકારની શસ્ત્રક્રિયા દરમિયાન હદય ધબકતું હોય છે,

તેથી "પંપ વગર બાયપાસ" શસ્ત્રક્રિયાને "ધબકતા હદયની બાયપાસ સર્જરી" (Beating Heart Surgery) પણ કહેવામાં આવે છે.

 એક વખત ડેક્ટરાઓફિસમાં હતાને ફોન આવ્યો. 'તમારે ત્યાં શાંતિભાઈ પટેલ નામના કોઈ દર્દી દાખલ છે?' 'હા જુ સાહેબ.'

'એમને કેમ છે હવે?' 'સારું છે.' 'તમને રજા કારે આપશો?' 'બે ટિવસમાં. તમે કોણ બોલો છો?'

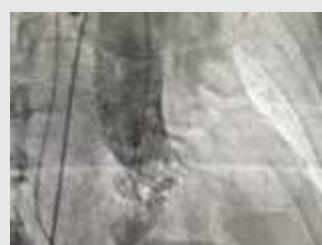
"હું શાંતિભાઈ પટેલ બોલું છું. તમને આ બધું પુછવાનો મને સમય જ મળતો નથી એટલે તમને રૂમગાથી જ ફોન કરીને પૂછી રહ્યો છું."

CIMS HOSPITAL

18

TAVI
(Transcatheter Aortic Valve Implantation)
Procedures at CIMS

Balloon Inflatable
(Hybrid) Myvalv

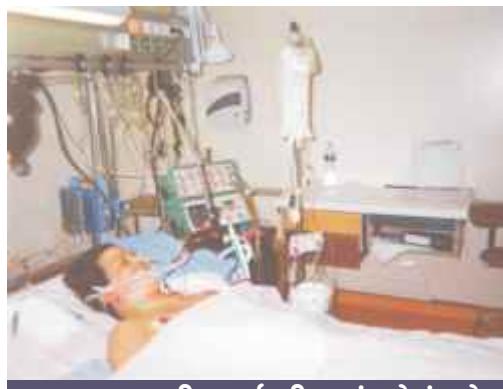
Self Expanding
(Supra-Annular) Evolut Valve

100% Successful Hospital Outcomes

Highest Number in Gujarat

હદયની શસ્ત્રક્રિયા પછી

હદયની સર્જરી પછી સાજા થતાં થોડો સમય લાગે છે. થોડો દુખાવો અને ઉધરસ થઈ શકે, પણ આ શસ્ત્રક્રિયાથી થતા મોટા ફાયદાને ધ્યાનમાં લેતાં આ તકલીફને નજીવી કઢી શકાય. આપણે જોયું કે બાયપાસ શસ્ત્રક્રિયા શા માટે કરવી પડે છે. હવે આપણે જોઈશું કે આ પ્રકારની અતિવિશિષ્ટ શસ્ત્રક્રિયા કર્યા પછી શું થાય છે.

બાયપાસ પછી આઈ.સી.યુમાં રહેલું પડે

બાયપાસ પછીના વિશિષ્ટ સુધારાઓ

બાયપાસ કરાવ્યા પછી દર્દી એન્જાયના અને શાસોચ્છ્વાસની તકલીફમાંથી મુક્ત થઈ જાય છે. અને રોજબરોજનાં કાર્યો, ચાલવું, દોડવું, સાઇકલ ચલાવવી, તરવું વગેરે જેવી શારીરિક કિયાઓ કરવા માટે વધુ સારી ક્ષમતા મેળવી શકે છે.

સફળ બાયપાસ શસ્ત્રક્રિયા પછી થતા આ વિશિષ્ટ સુધારાઓ એટલા રોમાંચક હોય છે કે આ પ્રકારની શસ્ત્રક્રિયાઓ આધુનિક શસ્ત્ર-કિયાના

૨-૩ દિવસમાં દર્દી બેસીને વાતો કરે

હિતિહાસમાં સૌથી મોટી સફળતાઓમાં ગણાય છે.

કરવું કે ન કરવું

હદય પરની શસ્ત્રક્રિયાને હજુ પણ ભયાનક, જોખમી અને બિહાસભાગી ગણવામાં આવે છે, પણ ખરેખર તેવું નથી. વાસ્તવમાં તે એક સુરક્ષિત ઉપક્રમ (procedure) છે. બહુ જ ઓછા લોકો જાણતા હશે કે સામાન્ય રીતે બાયપાસ શસ્ત્રક્રિયામાં

૧થી ૨ ટકાનું જ જોખમ છે, જે બીજી કોઈ પણ સામાન્ય શસ્ત્રક્રિયા જે ટકું જ અથવા તેથી ઓછું છે.

આથી, હદયની ધમનીના રોગના જોખમ સાથે જીવવા કરતાં બાયપાસ કરાવવી વધારે લાભદારી છે, કારણ કે શસ્ત્રક્રિયા સફળ રહે તેની શક્યતા ૮૮-૯૮ ટકા છે. વધારે અગત્યનું એ છે કે શસ્ત્રક્રિયા કર્યા પછીના ફાયદાઓ હદયરોગના હુમલાના સતત જોખમની સરખામણીમાં ઘણા વધારે છે.

એવું જીવન તો તમારા માથે લટકતી તલવાર સાથે જીવવા બરાબર છે. બાયપાસથી અચાનક હદયરોગનો હુમલો થવાની એ સતત માથે લટકતી તલવાર દૂર થાય છે.

ફાયદાઓ : કેટલા જલદી?

બાયપાસના ફાયદાઓ જે ક્ષણે ગ્રાફ્ઝોડવામાં આવે છે અને હદયને વધારે લોહી મળવાનું ચાલુ થાય છે એ જ પણથી ચાલુ થઈ જાય છે. વધારે સારો લોહીનો પ્રવાહ મળવાથી હદય વધારે જોખથી કામ કરે છે અને પરિણામે હદયરોગના હુમલાનું જોખમ પણ ઘણા અંશો ઓછું થઈ જાય છે. હદયના વાલ્વના દર્દીઓને પણ શસ્ત્રક્રિયા પછી ટ્રૂક સમયમાં ફાયદાઓનો અનુભવ થવા લાગે છે.

હવે આપણે જોઈશું હદયના સર્જન તેમના દર્દીઓના હદયને નવું જીવન આપે તે પછી તેમના સાજા થવાના તબક્કા :

દિવસ-૧

મોટા ભાગના દર્દીઓ શસ્ત્રક્રિયા પછીના ૨-૩ કલાકમાં ભાનમાં આવી જાય છે. સામાન્ય રીતે દુખાવો ઓછો અને સંઘ હોય છે. દર્દી પોતાની મેળે આરામથી થાસ લઈ શકે છે. આમ છતાંય દર્દી સાથે ઘણી નણીઓ અને લાઇન્સ જોડાયેલી હોય છે, તેથી વધુ હલચલ થઈ નથી શકતી અને કરવા દેવામાં પણ નથી આવતી.

દિવસ-૨

આ સમય સુધીમાં મોટા ભાગના દર્દીઓ પોતાની આસપાસના વાતાવરણ બાબતે પૂરી રીતે સભાન થઈ ચૂક્યા હોય છે અને પથારીમાં બેસી શકે છે. સવારે તેમને પ્રવાહી પિવડાવવામાં આવે છે. સાંજ સુધીમાં તેમને કંઈક ખોરાક લેવા પ્રોત્સાહન આપવામાં આવે છે. મોટા ભાગના દર્દીઓ સમય પસાર કરવા ટી.વી. જૂંઝે છે, છાપાં વાંચે છે અથવા તો ધીમું સંગીત સાંભળે છે.

દિવસ-૩

આ સમય સુધીમાં દર્દીનું લોહીનું દબાણ, ધબકારાની ગતિ અને શાસોચ્છ્વાસ સામાન્ય થઈ જાય છે. છાતીમાં નાંખેલી અનેક નણીઓમાંથી પ્રવાહી આવતું સાવ ઓછું થઈ ગયું હોય છે અને તે નણીઓને કાઢી નાંખવામાં આવે છે.

તે નણીઓ કાઢ્યા પછી દર્દી પોતાના સાજા થતા હદય સાથેની પહેલી સહેલ માણે છે. જો દર્દીની તબિયત સારી હોય, તો કોઈનો ટેકો લઈને તેને બાથરુમ-સંડાસ સુધી પણ જવા દેવામાં આવે છે.

દિવસ-૪થી રજા મણે ત્યાં સુધી

દર્દીને આઈ.સી.યુ. (દાન્ટેન્સિસ કેર યુનિટ)માંથી સાદા રૂમમાં મૂકવામાં આવે છે. હવે દર્દી એટલો સ્વસ્થ હોય છે કે તે પોતાની મેળે હલી શકે, થોડું ચાલી શકે, સંડાસ સુધી જરૂર શકે અને જમવા માટે બેસી શકે.

ખાંસી અને દુખાવો, એ બે જ વસ્તુ દર્દીને બીજા ૩-૪ દિવસ સુધી પરેશાન કરે છે. દર્દીને રજા આપવામાં આવે ત્યાં સુધીમાં તે સારી રીતે ચાલી શકે છે અને ૩-૪ પગાણિયાં પણ ચાલી શકે છે. મોટા ભાગના દર્દીઓને બાયપાસ શસ્ત્રક્રિયા કર્યા પછી પ-૭ દિવસમાં રજા આપી દેવામાં આવે છે.

રજા મળ્યા પછી

ઘરે ગયા પછી ધીમે ધીમે દર્દીઓ તેમને એન્જાયનાથી મળેલા છુટકારાનો અનુભવ કરે છે. તેઓને કદાચ થોડીથાળી અશક્તિ લગતી હોય તો પણ બધી રીતે જોતાં એકદર્દે તેઓ ચોક્કસ વધારે સ્વસ્થતા અનુભવે છે.

આવનારા દિવસો, અઠવાડિયાં અને મહિનાઓમાં દુખાવો ધીમે ધીમે ઓછો થાય છે અને ખાંસી બંધ થઈ જાય છે. છાતી, હાથ અને પગ ઉપરના શસ્ત્રક્રિયાના વાં શસ્ત્રક્રિયા પછીના ત્રણથી ચાર અઠવાડિયાંમાં રૂજાવા લાગે છે.

બાયપાસ પછી ધીમે ધીમે કામવી શરૂઆત

શંકાઓ

ઘણા દર્દીઓને વિચાર આવે છે કે શું તેઓ શસ્ત્રક્રિયા પહેલાં હતા તેવા સ્વસ્થ થઈ શકશે અને શું તેઓ પહેલાંની જેમ પોતાનાં ધંધાદારી કાર્યો ફરી કરી શકશે કે કેમ! સ્વાભાવિક રીતે જ આનો જવાબ છે: હ. હીકીતમાં મોટાભાગના દર્દીઓ એ બધાં કાર્યો તેમની શસ્ત્રક્રિયા પહેલાં કરી શકતા તેના કરતાં વધુ સારી રીતે કરી શકે છે. એટલા માટે જ તો તેમના પર બાયપાસ કરવામાં આવ્યું હતું!

દૂધનો દાખેલો છાશ પણ કુંકીને પીવો!

એ કહેવાની જરૂર નથી કે બાયપાસ કરાવ્યા પછી વ્યક્તિએ વધારે ચેતીને રહેવું જોઈએ. હદ્યમાં જલદી જરૂર આવે. અને ભવિષ્યમાં કોઈ હદ્યરોગ ન થાય તેના માટે જીવનશૈલીમાં ફેરફાર કરવા ખૂબ જ જરૂરી છે. બાયપાસના બધા જ દર્દીઓએ એ વાત યાદ રાખવી જોઈએ કે જો તેઓ તેમની નવી બાયપાસ કરેલી ધમનીઓને ખુલ્લી રાજવા પ્રયત્ન નહીં કરે, તો થોડાં વર્ષો પછી આ નવી ધમનીઓ પણ રૂંધાઈ જશે.

માણસ કેટલો સાણે થઈ શકે?

આનો આધાર શસ્ત્રક્રિયા વખતે તેના હદ્યની અને રક્તવાહિનીઓની સ્થિતિ કેવી હતી તેના પર રાખે છે. મોટા ભાગના દર્દીઓ દિવસના ૪૫ મિનિટથી એક કલાક સુધી ચાલવા જેવી હળવી કસરત કરી શકે છે, અને હડીકતમાં કરવી પડી જોઈએ. તરવા જેવી હળવી કસરતો પણ માણી શકાય. જાતીય સંબંધો બાયપાસ ઔંપરેશન કર્યાના નાણથી ચાર અઠવાડિયાં પછી યથાવત માણી શકાય.

વ્યવસાય અથવા કામકાજ કર્યારે શરૂ કરી શકાય?

શસ્ત્રક્રિયા કર્યાના એક અઠવાડિયાં પછી કામ કરવામાં કોઈ બંધન નથી હોતું. તેમ છતાં વ્યક્તિએ તેના કામ કરવાના કલાકોને નિયમિત બનાવવા જોઈએ.

ખોરાક, આદતો અને વજન

બાયપાસ કરાવેલા દર્દીનો ખોરાક પૌષ્ટિક હોવો જોઈએ. ખોરાક બાબતમાં સલાહ લઈ તેનું પાલન કરવું જરૂરી છે. ચરબી અને કોલેસ્ટોરોલ વધારે હોય તેવો ખોરાક ના ખાંદો જોઈએ. તેમ કરવા માટેનો શ્રેષ્ઠ રસ્તો એ છે કે ખોરાકમાં ઘણાં શાકભાજી, ફળ અને ફળના રસ આપવામાં આવે.

ધ્યાન લોકોની ખોટી માન્યતા હોય છે કે શસ્ત્રક્રિયા પછી શરાબનું સેવન કરવાથી મદદ મળે છે, સંશોધનમાં પણ એવું સાબિત થયું નથી. બાયપાસ કરાવ્યું હોય તેવા બધા જ દર્દીઓએ તેમનું વજન નિયંત્રણમાં રાખવું જોઈએ.

તબીબી સલાહ

શસ્ત્રક્રિયા પછીના પહેલા અને ત્રીજા મહિનામાં તબીબી તપાસ મારે જવાની સલાહ આપવામાં આવે છે, સ્ટ્રેસ ટેસ્ટ (ટી.એમ.ટી.) અને ઇકો તપાસ કરવામાં આવે છે. તે પછીથી, વર્ષમાં એક વખત ‘વિપીડ ગ્રોફાઇલ’ (કોલેસ્ટોરોલ વગરે) ટી.એમ.ટી. અને ઇકો કરાવવા જોઈએ.

જીવનભરની દવાઓ

ઓસ્પ્રિન જેવી અમૃક દવાઓ શસ્ત્રક્રિયા પછી જીવનભર લેવી પડે છે. ઓસ્પ્રિનના કારણે દર્દીને કોઈક વાર પેટમાં બળતરા થતી હોય, તો પણ તે સંભાળીને લેવી જ જોઈએ. આ સંજોગોમાં પેટની એસિડિટીની દવા પણ સાથે લેવી પડતી હોય છે. બની શકે તો જમ્યા પછી ઓસ્પ્રિન લેવાથી તેનાથી

થતી બળતરા ટાળી શકાય છે. “સ્ટેટિન્સ” એ કોલેસ્ટોરોલ ઘટાડવા માટેની ખાસ દવાઓ કોઈ ફિઝિશિયન અથવા હદ્યરોગ નિખાતની દેખરેખ હેઠળ લેવી જોઈએ.

સાયાનિટીસ અને હાઈ બ્લડપ્રેશર

આપણા આ જૂના, “ચુપ્પચાપ” મારનારા રોગોને જીવનભર કાબૂમાં રાખવા જોઈએ! એ યાદ રાખો કે સાયાનિટીસ અને હાઈ બ્લડપ્રેશર (લોહીનું ઊંઘું દબાણ) બાયપાસથી મટતા નથી. ટૂંકમાં, હદ્યની મોટી શસ્ત્રક્રિયા પછી યોગ્ય સંભાળ એ જ સૌથી અગત્યની બાબત છે.

નવી જીવનભરની કસરતથી શરૂઆત

સૌજન્ય :

‘હદ્યની વાત દિલથી’ -

લેખક : ડૉ. કુયુર પરીખ

ઉમર ની સાથે સાહારાની નાઈ,

પણ શ્રેષ્ઠ ડોક્ટરની જાહેર છે.

સીમ્સ ઓર્થોપેડીક્સ

સીમ્સ હોસ્પિટલ, અમદાવાદ

- ફેકચર (ટ્રોમા - Trauma) દરેક પ્રકારના ફેકચર
- બોઇન્ટ રીપ્લેસમેન્ટ (હીપ-Hip , ની-Knee , શોલ્ડર-Shoulder)
- કુટ અને એંકલ (પગ અને પગની દુંટી) ની સારવાર
- સ્પોટસ (રમત-ગમત) દરમ્યાન થતી ઈલ

- આથ્રોસ્કોપી (દૂરબીન દ્વારા ઓપરેશન)
- રીવિઝન સર્જરી (Revision Surgery)
- ફલેટ-કુટ સર્જરી

ઓર્થોપેડીક અને ટ્રોમા

ડૉ. પ્રણાય શાહ
સાયાનિટર એથોર્થોપેડીક, ટ્રોમા
અને હિપ સર્જરન
મો. +91 9979895596

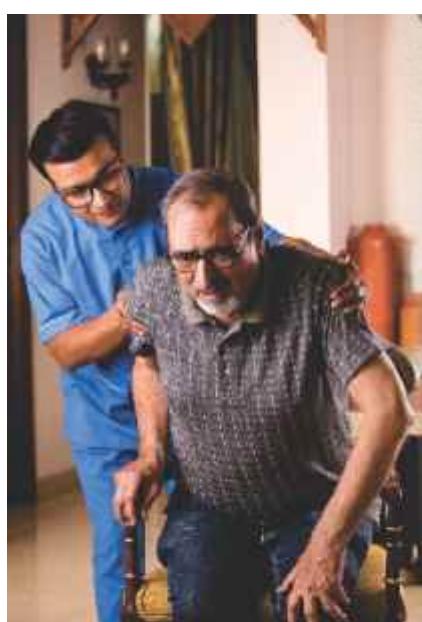
ડૉ. કૃષાલ પટેલ
ઓર્થોપેડીક, આથોસ્કોપી (દુંટના)
અને બોઇન્ટ રીપ્લેશમેન્ટ સર્જરન
મો. +91 97235 53665

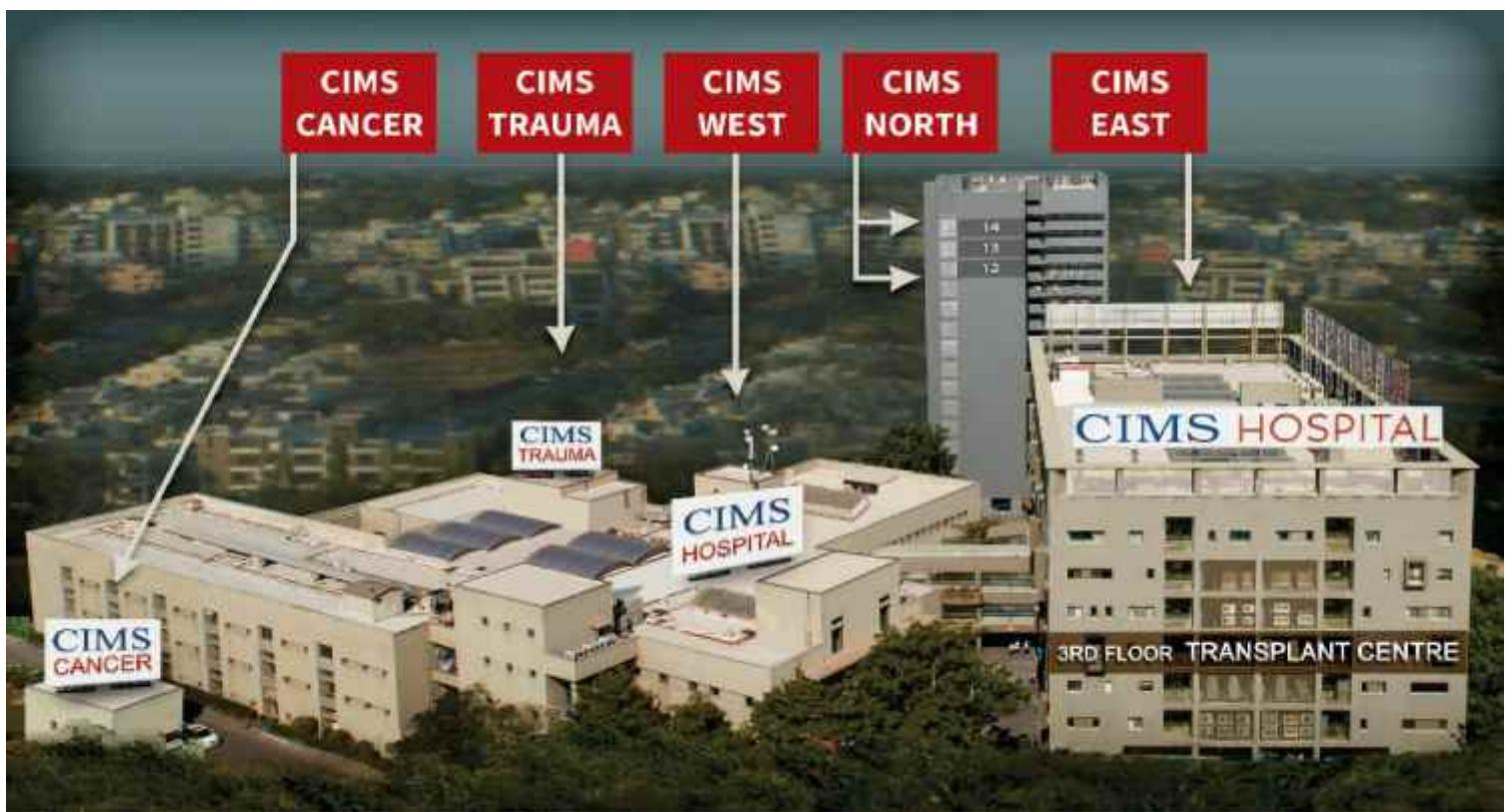
ડૉ. સતીષ પટેલ
ડાયરેક્ટર - આથોસ્કોપી અને આથોસ્કોપી
સીનીયર કન્સલ્ટન્ટ
બોઇન્ટ રીપ્લેશમેન્ટ અને આથોસ્કોપી
મો. +9198240 58332

ડૉ. સમીપ શેઠ
ઓર્થોપેડીક અને આથોસ્કોપી સર્જરન
(દુંટના અને ખબર)
મો. +91 98334 94466

કુટ અને એંકલ (પગ - પગની દુંટી)

ડૉ. પાર્થ પારેખ
ઓર્થોપેડીક, કુટ અને એંકલ સર્જરન
(પગ - પગની દુંટી)
મો. +9197123 00124

સીમ્સ નોર્થ - ઓપીડી સેન્ટર - અમદાવાદ

(સીટી સેન્ટર - ૨, ૧૨મો માળ)

વિશાળ, અત્યાધુનિક ઓપીડી સેન્ટર

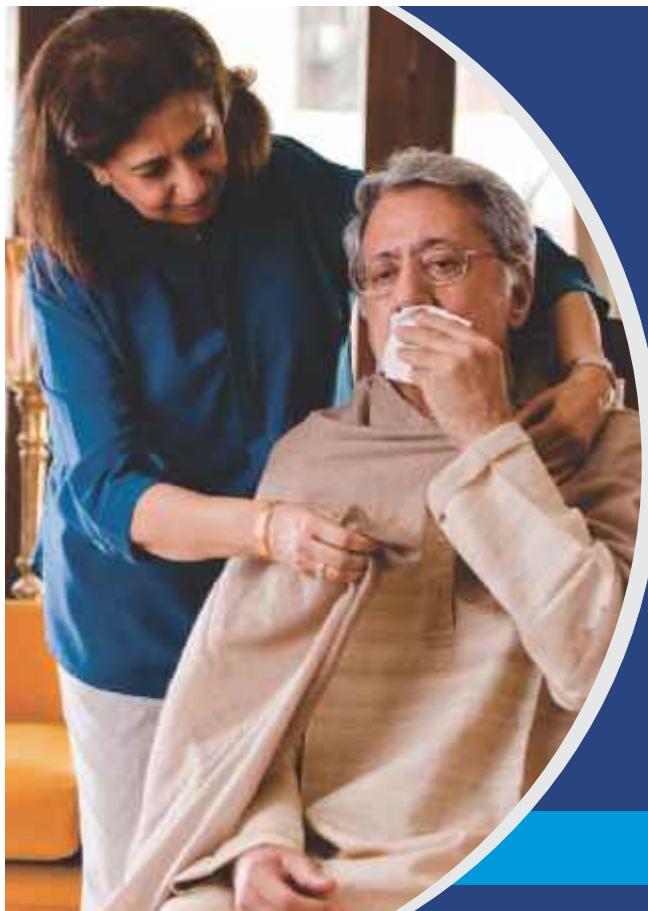

જ્યાં ઉપલબ્ધ ઓપીડી સેવાઓ

- કાર્ડિયોલોજી
- ડર્મેટોલોજી
- એન્ડોક્રાઇનોલોજી
- ગોસ્ટ્રોએન્ટ્રોલોજી
- જનરલ સર્જરી
- જુનેટિકસ
- ઈન્ફેક્શનીયશ ડિસીઝ
- નેફોલોજી
- સાયક્રીયાટ્રીક
- પલ્બોનોલોજી
- રમેટોલોજી
- ચુરોલોજી
- વાર્કયુલર સર્જરી

અપોઈન્ટમેન્ટ માટે સંપર્ક કરો +91-79-4805 1008 | મોબાઇલ : +91-98250 66661 | સમય : સવારે 9:00 - સાંજે 6:00 (સોમ થી શનિ)

શું તમને ડૉક્ટર ની મુલાકાત
કરવામાં મુશ્કેલી પડે છે ?

CIMS CALLD**O**C

ટેલી કન્સલ્ટેશન

આજે જ અપોઇન્ટમેન્ટ બુક કરો

ફોન પર +91 70690 49567

સવારે 9:30 થી સાંજે 6.00, સોમ થી શનિ

અથવા ઈ-અપોઇન્ટમેન્ટ પર (www.cims.org)

અમે ટૂંક સમયમાં તમારો સંપર્ક કરીશું

Gujarat's First Heart Transplant Centre

14th

HEART TRANSPLANT

MARCH 06, 2021

"Maru Hriday" Registered under RNI No. GUJGUJ/2009/28044

Published 15th of every month

Permitted to post at PSO, Ahmedabad-380002 on the 22nd to 27th of every month under
Postal Registration No. GAMC-1731/2019-2021 issued by SSP Ahmedabad valid upto 31st December, 2021
Licence to Post Without Prepayment No. PMG/HQ/090/2019-2021 valid upto 31st December, 2021

If undelivered Please Return to :

CIMS Hospital, Nr. Shukan Mall,
Off Science City Road, Sola, Ahmedabad-380060.
Ph. : +91-79-2771 2771-72
Fax: +91-79-2771 2770
Mobile : +91-98250 66664, 98250 66668

'મારુ હૃદય' નો અંક મેળવવા અંગો : જો તમારે 'મારુ હૃદય' નો અંક જોઈતો હોય તો તેની કિંમત રૂ. ૬૦ (૧૨ અંક) છે. તેને મેળવવા માટે કેશ અથવા ચેક/ડીડી 'સીમ્સ હોસ્પિટલ પ્રા. લી.' ના નામનો તમારા નામ અને તમારા પુરતા એન્ડ્રેસની વિગત સાથે અમારી ઓફિસ, "મારુ હૃદય" ડિપાર્ટમેન્ટ, સીમ્સ હોસ્પિટલ, શુકન મોલ નજીક, ઓફ સાયન્સ સીટી રોડ, સોલા, અમદાવાદ-૩૮૦૦૬૦ પર મોકલી આપશો. ફોન નં. : +૯૧-૭૯-૪૮૦૫ ૧૦૫૮/૧૦૬૦

સીમ્સ હોસ્પિટલ મેડિકલ ટીમમાં નવા ડૉક્ટર સામેલ

ડૉ. મોના નમન શાહ

MBBS, M.D. (Obstetrics & Gynaecology)
Fellowship Gynaec Oncology (CMC Vellore)
કન્સલટન્ટ ગાયનેક ઓન્કોસર્જન
લેપ્રોસ્કોપીક કેન્સર સર્જન, CRS, HIPEC
(Hyperthermic Intraperitoneal Chemotherapy)
મો. +91-98795 05063 | +91-79904 75291
mona.shah@cimshospital.org

ડૉ. કામિની પટેલ

MBBS, DGO (Diploma in Gynaecology & Obstetrics),
DICOG
કન્સલટન્ટ આઇવીએફ (IVF)
મો. +91-94260 48748
kamini.patel@cimshospital.org

ડૉ. સતીષ પટેલ

MS (Ortho), FRCS
ડાયરેક્ટર - આશ્રોપાર્ટી એન્ડ આશ્રોકોપી
સીનીયર કન્સલટન્ટ
જોઈન્ટ રીપ્લેશન્મેન્ટ એન્ડ આશ્રોકોપી
મો. +91-98240 58332
satish.patel@cimshospital.org

અપોઇન્ટમેન્ટ માટે સંપર્ક કરો +91-79-4805 1257 | મોબાઇલ : +91-99792 75555

સમય : સવારે 9:00 - સાંજે 7:00 (સોમ થી શાનિ) | ઈમેલ : cims.cancer@cimshospital.org

તંત્રી, મુદ્રક અને પ્રકાશક ડૉ. અનિશ ચંદ્રાશાખાએ સીમ્સ હોસ્પિટલ વતી હારિઓમ પ્રિન્ટરી, ૧૫/૧, નાગોરી એસ્ટેટ,
ઇ.એસ.આઇ. રિસ્પેન્સરીની સામે, દૂરેચર રોડ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૪ ખાતેથી છાયું અને
સીમ્સ હોસ્પિટલ, શુકન મોલ નજીક, ઓફ સાયન્સ સીટી રોડ, સોલા, અમદાવાદ-૩૮૦૦૬૦ ખાતેથી પ્રસિદ્ધ કર્યું.